

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimussextus ar. q[uod] fratres minores multi multipliciter
offendu[n]t in receptione pecunie eis p[ro]hibite p[er] regulam. De
fratribus minoribus e[r]utibus cum pecunia per indulgentias [et] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

et etiam literaliter in collatione sua que est de mortificatione que est ultima. et. xliiij. in lib. collationum Jo. cassi. Et post pauca. Non est pater aut mater: non est domus aut ager: non denique aliquid corporale: sed plane his omnibus est delectabilis: super omnia hec dulcius: et vniuersis his iocundus est: et quecumque desiderantur in seculo hoc nec quicquam huic valent comparari. Vnde etiam super illud Mar. xij. Nemo est qui reliquerit domum etc. Quia nimirum a fratre suo atque consoribus propositi sui: quia ei spirituali glorio colligatur multo gratior: etiam in hac vita respiciet charitatem. Qui consonat glos. ibidem. Omnes san- ti et quecumque habent communicant. xij. q. i. c. ij. xliij. q. vij. c. i. et. iij. Item glos. super illud Mart. vj. idem omnia adiacentur vobis. Omnia sunt filiorum: ideo hec omnia adiacentur: et non querentibus. si subtrahatur ad pro- barionem: si dentur ad gratiarum actionem erunt. Grego. in moral. Solet inquit reuim abundantia tanto a timore domino mentem solucere: quanto hanc erigit diuersa cogi- tare. Nam dum foris per multa distrahitur vel spargitur: stare in intimis sic prohibetur. Idem Grego. in homil. super illud Luc. viij. Qui qui seminat etc. Si nos inquit vo- bis semen verbum agrum mundum volucres demonia: spinas diuitias significare dicemus: ad credendum no- bis mens forsitan vestra dubitaret. Vnde et idem domi- nus per semetipsum dignatus est exponere que dicebat. Quia vnq. mihi crederet: si spinas diuitias interpretari voluissent: maxime quum ille pungant: iste delectetur: et ra- men spine sunt: quia cogitationum suarum punctionibus mentem lacerant: et dum vsq. ad peccatum pertrahunt: quasi inflicto vulnere quiescant. Nec etiam duo origina- lia. s. sunt posita inter ista originalia. Grego: in homil. vnus martyr super euangelium: Si quis vult. Nudi cu- nudos se diabolo lucrari debemus: quia si vestitus quisq. cum nudo lucratur: citius ad terram deicitur: quia habet vnde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia: nisi que- dam corporis indumenta? Qui ergo ad certamen propo- sit: vellimenta abiciat: ne succumbat. Hieronymus ad Ne- portianum et transfertur. xij. q. i. clericus. ps. xv. Si autem ego pars domini sum: et funiculus hereditatis eius: nec accipio partem inter ceteras tribus. xliij. q. i. s. hys ita. et de deci. c. i. sed quasi sacerdos et leuita viuo de decimis: et al- tari deseruiens. i. Cor. viij. et de preb. c. i. fin. altaris obla- tione sustentor: habens victum et vestitum: ijs contentus nudam crucem nudus sequor. i. Tim. vj. xij. q. i. episcopus. Dico. ad Heliodorum. Nolo pascuarum necessitudinē recorderis: nudos habet eremus. Bern. de colloquio Si- monis et Jesu. Age ergo et qui relinquere omnia dispo- nistre quodq. inter relinquenda numerare memento. Im- mouero et principaliter abnega remetipsum. Mart. xvi. Marc. viij. Luc. ix. Hieronymus loquens de paula. Ze- liss est Jesus nec vnum quidem nūmum ab ea derelictū. Quid hac virtute mirabilis: feminam nobilissime fami- lie magnis quōdam opibus tāta fide omnia diarguit: vt ad egestatem vltimam perueniret? Facient alij pecu- nias in corbonam. Luc. xij. xliij. q. i. odi. funibusq. aureis dona pendeant. Nemo plus dedit pauperibus q. qui sibi nihil reliquit. Mar. iij. ibi Grego. in homil. Reg. in dias- logo de abbate Isaac sic ait. Quisq. ei crebro discipuli ins- tueret vt pro vna monasterij possessione que offerrebatur acciperet: ille sollicitus sue paupertatis custos forem sententiam tenebat dicens. Monachus qui in terra pos- sessionē querit monachus non est. Sic quippe meruebat paupertatis sue securitatem perdere: sicut auari solent di- uites perituras diuitias custodire. Hys. homil. viij. su- per Mart. beum. Nunc veniens in eremum egypti paras- disti hanc videbis meliorem effectam. Et enim est videre vbiq. regionis illius christi exercitum et regalem gregem et superiorum virtutum vbanitatem. Et ista enim om- ni curi et mundo omnino crucifixa: Salathas vltimo. et vltima procius procedunt ad corporis operationem: ad in-

digentiam vix cibum fumentes. Tunc enim quando seius nant et vigilat: vacare per diem dignum existimant: sed noctes quidem sacris hymnis et vigilijs. dies in orationi- bus et manuum operationibus consumunt: apostolicum imitantes zelū. Luc. xvij. Oportet semper orare. i. Thes- salonicen. vlti. de consecra. distin. v. i. Loim b. iij. Erecis demur igitur omnes et diuites et inopes. quum illi nil pe- nitus habentes nisi corpus et manus suas. cogunt se et ses- cum litigant impensas hic indigentibus inuenire. sicut Paulus Actuum. xvi. Nos autem multis modis terre res conditis nec superflua ad hoc tangimus. Gregorius nas- zansenus in apologia sua. libro. ij. Sed paupertatem in- quit et penuriam exprobrabit. Iste sunt diuitie mee. Ista me non solum gloriozantem sed arrogansem facit. Videor enim mihi hec audire ab inimicis: quia vestigijs illius in- ceda: qui ppter nos egenus factus est quum diues esset. i. Loim b. viij. Atq. vltimam erueri me istis panniculis quibus circumdari video: possem: vt nudus effugerē spi- nas diuitias. Mart. xvi. Luc. viij. seculi que retinent et reuocant pergentes ad deum. Hys. super Mart. b. homilia. i. Si ab honore quidem qui in superioribus est pre alijs pecunie nos expulerint: contempribiles erunt. Celorum autem rege per singulos dies clamante et dice- re Mart. xvi. quia difficile est cum illis celum intrare: non proficiemus omnia: et non desistemus ab omnibus: vt cum libera facie regni ingrediamur. Idem super Jo- annem homil. xij. Omnia agamus vt christum imitemur. Quid igitur christus ait Mart. b. viij. Luc. ix. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidus. Alius autē hominis nō habet vbi caput reclinet. Augu. super illud apostoli. i. Loim b. viij. Scitis inquit gratia domini nostri Jesu chri- sti: qui ppter nos egenus factus est: quum esset diues. q. factus est egenus intantum vt non haberet quod haberet vulpes. Luc. ix. et in hoc consilium do vt paupertate eius seruemus et imitemur.

Redicta originalia que recollegi pro ma- gna parte de apologia fratris Bonauentu- re de expopriatione et de paupertate et de prohibitione pecunie apostolis et apostolis- cis viris data: ideo super cum laui: vt sciat viri euangelici maxime fratres minores ad quos sunt per euangelium et suam regulam obligati. de quo euangelio et regula et declarationibus et constitutionibus genera- libus et prouincialibus aliqui non curantes votum pau- pertatis frangunt: superflua recipientes: que habent ad vsum sibi appropriates: et pecunias per alios verius per se possidentes.

Articulus lxxi. **A**

Iffendūt autem in ista receptione aliqui fratres minores: prout cōmuniter multipliciter per hunc modum. Tunc quia de pecunia que pro eis deponitur: emunt et faciunt superflua: quum vsus moderatus et pauper cōcedatur in rebus eis et non superfluis. vt in decre. Exiit qui seminat. li. vi. et in clemē. Et iud de paradiso. de ver. signi. clarius continetur. Expense em voluptuose oibus sunt prohibite: viles con- cesse: secularibus necessarie sine quibus res stare nō pōt. expense necessarie: et vita ista nō ducitur: religiosis maxime fratribus minoribus cōcedūt. vt de hoc no. superius in §. adhuc petita. ver. tum etiam tertio. in fi. in ar. lxxiij. Itē q. de illa pecunia de emptione p. dofor faciunt emi loca- lia et preciosa: et scribi libros delicatos: et vestes preciosas: et feracula lauta cum diuite epulone. cōtra illud Luc. xvi. dist. non cogantur. et. c. parsimonia. vide. s. in §. adhuc petita. ver. tum etiam tertio. in articulo. lxxiij. Item non pro necessitatibus ingruentibus vel emergentibus fa- ciunt pecuniam deponi: sed pro futuris necessitatibus et non necessitatibus: vnde non cum curant de crastino

fratres minores multifa- ria abuz- tūtur pe- cunia.

contra verbum dei. *¶* Dat. vi. in fi. Nolite solliciti esse in crastinum. rñ. q. s. habebat. sed de anno circulo. contra pical. decre. existit. Item quum pecunia deponatur pro taliu necessitatibus: ipsi frequenter faciunt eam expendi et expendunt pro aliorum fratrum necessitatibus et secularium. quod fieri non potest sine licentia illius a quo deposita est: et pro quo retinetur. vt p. ca. l. c. existit. Item tota die emunt per se aliqui fratres: et vendunt per alios: et sic per personam interpositam pecuniam accipiunt et dant. contra eorum regulam et declarationes predictas. s. fratres enim minores quicquid sit de alijs religiosis: nec emere nec vendere possunt per se vel per alios: nec cum licentia nec sine licentia prelatorum: quia qui per alium facit: per se facit. et de resti. spo. cum venisset. quia tales contractus ad veros dominos et proprietarios pertinent. vide. f. s. poro. ver. et quia vt sepe. in ar. l. vii. quia emptio et venditio sine precio non potest: cedit. et de emp. et ven. cum dilecti. ff. eo. l. ij. et in fi. eo. s. presc. cum. sed omnis usus et contractio pecunie per se et per alios est fratribus minoribus interdicitur: vt in eorum regula et declarationibus continetur. Item tota die vendunt aliqui fratres minores ligna de syluis: granum de terrulis quas aliqui habent iura hortorum: vinum de quibusdam vineis et pergolis: hortoliria de hortis: mel de aluearijs apum: fructus de arboribus: legumina de hortis: panem elemosine vel commutant (quod idem est quod vendere): et qui contractus ad verum dominum pertinent) et alia suppellectilia que eis dantur. quod facere non possunt: quia non debent aliquid recipere: vt id videntur. sicut expresse dicitur eorum declaratio sepe dicta. existit. s. pererea. ver. non em. Item vadunt aliqui per terras et villas: et vbi non habent loca et habent loca elemosinas pecuniarias procurant: et petendo: et importunitates frequenter ingerendo: famulum retro ducendo: et denarijs pides et loculos implendo. quod est contra eorum statum. quia non est ille modus deponendi pecuniam pro necessitatibus fratrum. vt dicunt per eorum declarationes. Item ponunt aliqui cyprios et arcas in eorum ecclesijs: vt ibi seculares ponant pecunias: faciunt etiam per pueros vasa et bacinula per celestiam deponere: et aliquoties extra: in quibus ponant pecuniam seculares. que sunt expresse contra declar. eorum. Item de paradiso. s. poro. Quando etiam non habent famulum paratum ad recipiendum elemosinam pecuniarum eis dantur: faciunt per dantem eam poni in fenestra vel alio loco: et postmodum faciunt eam inde accipi. quod est expresse contra mentem declarationum eorum. Item introuunt se aliqui de executionibus testamentorum vbi pecunie expenduntur et dispensantur. Item recipiunt elemosinas pecuniarias in altaribus. Item recipiunt compotum a famulis de pecunia pro eorum necessitatibus deponita. Item ponunt clauas cellarum scriniozum monetarum caprarum capsidilium in quibus pecunie reconducuntur. Item tangunt pecunias vel cum cera vel cum ligno vel cum palea. Petant etiam quidam eorum pecunias sutas in habitibus et tunicis. Quidam etiam eorum faciunt sibi pecuniam poni in capitibus: et sic per tales pecuniam contractatur. contra declar. predictam. in casibus preelatis. et extra predicta. declar. maxime in dem. existit. s. deniq. de ver. signi. eorum que eis precipiunt a contractatione quas libet pecunie abstinere. Vadunt etiam aliqui per indulgentias: et ad visitandos suos parentes: et ad procurandum facta regum et baronum et comitum et aliorum: et ad studia: et ad eorum consolationes alias corporales: et ad faciendum ambaras et legationes: equitando et pedorando cum burfarijs: et cum matimis frequenter quantitatibus florenorum et turonum et aliorum denariorum: contra eorum statum: qui isti et eorum similes non sunt casus in quibus licitum est eos burfarios ducere: nec in quibus pro eorum necessitatibus sit pecunia deponenda. et sic faciunt expresse contra declar. existit. s. quocirca. et de ver. signi. in de. Nunc enim per viam burfarijs secum possunt ducere: nisi quum

per veram obedientiam non procurant: multo fortius non erant a prelatis eorum pro causis necessarijs ordinis vel alijs mitterentur: et per regiones inhumanas transirent: in quibus non esset verisimile quod mendicatio elemosinam esibilem inuenirent. In quo casu et peram possent ducere et burfarios. s. in Beda. vii suo originali postro. s. poro. inter alia paupertatis originalia continetur. Item precipiunt aliqui depositarijs suis vel nuntijs vel famulis tenentibus pecunias a deponentibus pro fratribus necessitatibus expendendis: quomodo et qualiter expendant illas pecunias. Capas pecuniarum aliquoties ponit: pecunias deponunt: aut deponi faciunt: eas repetit. hoc omnia contra predictam. s. quocirca. et s. deniq. eiusdem decre.

Item si centum milia florenorum et totidem talenta argenti et aurum daretur quibusdam fratribus: maxime eorum communitatibus: nunquam respuerent: quia nunquam talium necessitatem finire non possent: vt ad literam talium cupiditatis satisfieri nunquam possent: et totus mundus ei oblatum est pro obolo. xiiij. q. liij. quid. Sed falso vocant necessitatem si per abundantiam et voluptatem: promptuarum eructantiam: ad literam sicut David: et hoc in istud. ps. clix. quia sicut Remigium necessitas prope necesse est: et sine qua quis non potest viuere: que circa vicium et veltum sicut apostolus ad Timotheum. vi. et paucissima suppellectilia his annona est pro ro et fideli oculo estimanda. r. q. s. episcopus. et. rñ. q. d. clericus. et. c. episcopus. sed quidam fratres nec prope nec expectant: nec prope infinitatem: nec prope veram necessitatem: quia nullam necessitatem habere volunt nec penuriam: que tamen paupertati euangelice sicut Anthonis est annona. Et Bernar. sicut superius est probatum in s. poro. in eorum originalibus. in ar. l. vi. Item et pro et veltum dicitur hodie de facto pecunie parum vel nihil a fratribus aliquibus minoribus communitate obseruatur: et eorum in hoc potissimum per eos apertissime regula violatur. Recipiunt enim aliqui et quasi omnes maxime monachi per se et per personam interpositam denarios et pecunias affectu pariter et effectus: eas sine necessitatibus veris et emergentibus in ingruentibus se pro se deponi faciunt: et emergentibus vel in ingruentibus se pro se deponi faciunt: et in casibus prohibitis et pro libito expendendo: vt superius est multipliciter declaratum. Generalis enim eorum cum toto capitulo generalis non possit alicuius denarium etiam causa elemosine elargiri. vt dicit superius in s. religio. in ver. non possit. in ar. l. q. nemo dar qd non habet: nec habere potest: nec dare. existit. dist. p. elytheru. s. q. i. ventu. c. gratia. r. c. qui perfectione: et q. vii. daibertu. c. i. seq. de cose. di. liij. quod in pzin. et de iure patro. qd aut. in fi. Quia denarius fratrum non est necesse potest: sed illius qui deposuit quousque in eorum non aliorum: et nec necessitatibus ingruentibus sit consumptus. vt in deo. existit. et existit de paradiso: luculenter apparet. Et hoc est eis ad summam gloriam: carnales et ceci: et cupidi recipiunt ad suum defectum et iniuriam. Prover. viiij. Non recipit stultus verba prudentie: nisi ea dixerit que versantur in corde suo. Quod autem gloriantur quidam fratres minores pecuniam non tangere nuda manu: in hoc mores phariseorum usurpant: qui decimant mentam et animum: culicem colles: et camelum deglutientes. Mart. xxiij. Non enim pro pie receptio est in tactu: licet etiam eius contractio et tactus sit eis per decre. existit. et intellectu regule ab ecclesia in terditus: qui etiam ante pedes apostolorum olim pecunia ponebantur: et ab eis non tangebantur. Actum. liij. Quod si etiam mundi nobiles pecuniam tangere dedignantur: tamen expendi eas faciunt et maxima quantitate: quia eorum est. tangeretur enim sicut petra vel lignum pecunia a fratribus: si haberent eam voluntatem habendi: et expendendi sine peccato: nisi ecclesia prohiberet tamquam speciem mali in fratre minore. s. Thessalonien. ultimo. l. q. i. emendari. Decens enim et consequens est quod ab eius etiam contractu debeant abstinere: quia contractus pecunie est etiam ad habendum pecuniam illectiuus: et qui retigerit proccem: inquinabitur ab ea. Eccl. xiiij. Quidam frater noster

lecto: Parisien. dixit mihi et gloriabatur qd in xl. annis no...

do quo vere non indigent: et tenent repositu apud repositarium...

fratres minores nihil ois no dare possunt.

vel fratrem alium acquiritur vagabundum: sicut acquirif
 dno per seruum fugitiuum. ff. de acqui. pos. l. §. per seruum.
 Si autem religiosus esset expulsius: vel rediens ad ordinem
 non admittitur: tunc etiam monasterium pius non succede
 ret ei in bonis extra monasterium acquisitis: quia seruus
 pro derelicto habitus non acquirif domino. ff. de stipula.
 seruo. quod seruus. et expulsius. C. de lati. liber. tollen. l. §.
 §. sed et scimus. et no. p. real. c. abbates. et de infan. et lan.
 erpo. c. vnico. et Inno. et de p. iust. cum olim. ij. **C** Nec
 minus absurdum est. q. quando frater minor: moitur: pre
 latus aliquis eius p. uaricato: regule et cecus. facit ei sua
 elemosynam pecuniariam assignari: et eo mortuo eam re
 tineri vel retineri facit pro communitate contra deum et sta
 tum suum: quia ordo necdum in pecunia in qua nihil habet fa
 cere: sed nec in re aliqua fratri succedit. Nam pecunia que
 erat deposita pro illo fratre: eo mortuo redit ad illum do
 minum et deponentem pro quo antea tenebatur. vt in pall.
 decre. exij. et c. et i. et t. in illa pecunia habet facere or
 do: quantum in illa que remansit in arca illam deponetis.
 Si autem non inueniatur deponens aut heredes eius: il
 lam pecuniam que stabat pro fratre mortuo. habet dioce
 sanus episcopus pro deponetis anima dispesare: sicut ha
 bet facere de incertis: quia ipse est et esse debet dispesator:
 et pater pauperum principalis. xij. q. ij. sancimus. et c. mos.
 c. concessio. c. quatuor. et. q. §. eps habeat. et de testa. tua. de
 iude. cum sit. in aut. de sanc. epif. §. si autem. C. de epifco. et
 cleri. nulli licere. C. de sucef. aut omnes peregrini. Si
 de quod scripsi. §. in. §. in predictis. ver. si queris. in ar. ley.
C Alii autem preter pecuniam que reliquit frater moriens:
 ad vsum fratrum ordinis remanent: q. diu rerum illarum
 dapo: et proprietarius patietur: quia donator: non potuit
 transferre in ordinem pro: pietatis non pacem etiam in
 communi pro: pietate illarum rerum: quas ordinis vel fratri
 ad vsum tui cedere potuit: vsq. ad sue vel suorum heredu
 beneplacitum voluntatis. Non enim donator: talis vel te
 stato: potuit facere quin in donatioe sua vel legato leges
 ecclesie et declarationes locum haberent fratrum minor
 proprietatis incapacium. et de testa. requisiti. legif. et no.
 §. in. et in glos. r. q. §. Illius autem illarum rerum dispesabitur
 per prelatos ordinis: sicut eis cu fratribus videbit expedi
 re. vt in p. real. deca. exij. **C** Item tora die faciunt pictan
 ciam aliqui fratres p. quoz necessitatibus pecunia est des
 posta donitati fratrum vel prelatis vel alijs specialibus
 suis amicis fratribus et secularibus. Condempnantur etiam
 per platos aliquos fratres aliqui ad eas faciendas. quod
 totum est barataria et contra statum: vt superius tactu est.
 quia pecunia pro necessitate fratris: sefentive ingruenti
 deposita: quia nec aliter deponi potuit: nec debuit fm de
 clarationem p. di. in alienos vel alios vsus expendi non
 potest sine voluntate deponentis q. fratri necessarios et
 ingruentes pro quo est deposita. vt p. real. c. exij. **C** Item
 qua conscientia ceci et omnes prelatis quidam eoz maso
 res vt ministri et custodes possunt condemnare et taxare
 et collectas imponere super gardianos et vicarios eorum
 in certa pecunia eoluenda eis et contribuenda pro eorum
 necessitatibus aut prouincie: et mandare per obedientiam
 et aliquoties sub pena excommunicationis quam ipso fa
 cto incurrit nisi dederint: hoc enim totum contra statum
 eorum est et regulam. Pecunia enim assignata pro neces
 sitatibus loci fratrum: nunq. potest sine licetia exp: essa co
 cedentis in vsus vel necessitates prelatorum vel prouin
 cie deputari. vt in pall. de ore. exij. et illa maledicta obedi
 tia non est timenda nec seruanda: quia contra regulam et
 declarationes eius est: et contra deum. xj. q. ij. non enim. c.
 si dno. c. iulianus. c. qui omnipotentem. c. qui resistit. c. si im
 peratores. c. si is. Nec illa sententia excommunicationis ti
 menda est nec seruanda: quia errorem continet intolerabis
 lem. l. peccatum. vt legitur et no. et de sent. exco. per tuas.
 vbi de hoc. et. c. venera. lib. vj. **C** De pecunia fra
 trum aliquorum studentium quid dicimus? Illi enim ta

les absq. aliqua conscientia cum tota inflatua. §. Cor. viij. **C** Item
 conscientia. eam extra necessitates veras presentes vel ingru
 tes recipi faciunt et expendi. **P**rimo procurado studiet
 frequenter emedo inuneribus et adulationibus. §. q. §. sume
 nonnulli. et inquisitionibus: ad que vadit et in quibus
 stant assidue cum pecunia. Quum enim fm deca. p. di.
 deponi nunq. possit pecunia nisi pro necessitatibus vero
 presentibus vel iam ingruentibus frarum: vt sepelitur
 est: postq. ordo per obedientiam non procuratam no mit
 tit fratres ad studium: sed potius ipsi cum suis ambitioni
 bus se mittunt: que necessitas potest dici: que est potius et
 verius impo: rnititas studia parare in quibus expendit
 tantas pecunie quantitates: quas nunq. tantas in seculo ha
 buerunt: nec loquendo verisimiliter. Vere talis no est nes
 cessitas: quia ordo plenus multis est studentibus et regu
 lam frangentibus: et vnam talis et tanta in ordine scien
 tia inflatua. et de renu. nisi cum prudem. §. pro deca. §.
 Cor. viij. scientia nunq. esset occasione cuius quodam
 fratru conscientia est consumpta. contra quos Paulus. §.
 ad Cor. §. et. clir. dist. c. §. ver. albuginosa. Vere ergo no est
 talis necessitas: sed presidendi et ambitionis cupiditas: et
 tollendi desuper caput iugum obedientie regularis. Vere
 enim hodie aliqui fratres qui vadit Parisios maxime
 et alio de gratia et licentia non proprie de obedientia
 vadunt vt studeant et sibi et alijs proficiant. vt et de magi
 stris. c. vlti. sed vt preeminant: et ordinem et fratres cum
 suis partialitatibus et diuisionibus et hono:ibus et pom
 pis et dissolutionibus insiciant. Nam veraciter aliqui ma
 gistri et lectores primi et precipui regule preuaricatores: c
 ordinis destructores. Legem dedit eis euangelica legisla
 tor: almus franciscus: et nemo ex eis ad literam serua
 rem. Jo. vij. Etiamq. legem regule nouam et veterem
 bis predicant: moribus impugnant: tora die disputat: to
 ta die syllogismos coponunt: et tora die fo: asarias et bo
 spitia implent. et de vita et hone. de. a crapula. calices feci
 dos euacuare: loculos copulant. xij. q. §. nolo. et post buccas
 rubentes. xxy. dist. ecclesie. et eructantia viscera de crapa
 la et ebrietate de paupertate regule sacratissime carnales
 intellectus euomunt. xxy. dist. ecclesie p. incipies. In capi
 tulis regulam allegant: et regulam beatificant: et digito
 eam mouere nolunt. Vere successores tales et heredes su
 lii scribarum et phariseorum: quia ad eorum vicia bene
 runt. Mar. xxiij. xxy. q. vj. alligant. Quia ergo conscientia
 miseri maxime euntes de gratia Parisios solunt pro ex
 pensis: et alij fratres stabularij recipiunt tantam solj. xxx.
 florenos pro atmo pecunie quantitate: quoz parentes
 in mundo vix vnq. vnum habuere florenum: et vix ventre
 pane miliaceo repleuerunt. xij. q. §. gloria. Non video: nec
 aliquis habens oculum simplicem et clarum potest videri
 re: sed video q. exp: esse est contra regulam et declarationes
 predictas. **C** Deinde qui sunt in studio aliqui no contenti
 vita coi fratru: emi frequenter faciunt aliqui omni die comes
 stibilia et potabilia: adinuicem sibi picancias faciunt: et sym
 bolizant pro gula. tunicas delicatas emunt. libros precio
 sos et vere superfluos multos no necessarios emunt: et scri
 bi faciunt. pecunias sibi mutuare adinuicem: et frequenter fecu
 laribus libros emunt et vedunt: nec per curatores Romas
 ne ecclesie: per quos tñ hodie venditiones et emptiones
 et pmutationes quietationes remissiones donationes
 locationes: et alij contractus ad veros dnos et administra
 tores pertinentes fieri no pnt: q. per dnm papa Joan. xxi.
 reuocati sunt. vt in sua constitucione. Ad conditorem canonu
 incipere d: manifeste. Quia constitucione nihilominus no
 obstat: quida fratres abutuntur pcuratoribus sicut prius:
 et aliqui absq. aliquo pcuratore: sicut pessimi proprietarij
 predictos actus exercent: quum hodie in ordine nec extra
 ordinem: nec per fratres: nec per alios noie fratru multo
 minus nomine pro: pio: quum ad eos non pertineant: nisi
 quid de rebus fratrum cum aliquo possit de predictis acti
 bus exerceri: nisi solj per illos qui res quarum vsus habet
 fratres/

fratres fratribus dederunt: et qui sunt veri proprietarii et do-
mini earumdem. Voca autem fratrum libri ecclesiastici et vasa et
alia ecclesie paramenta siue que habet vel habebat ordo: do-
ante illa constitutionem. Ad conditorem canonum. siue que
postmodum habuerunt non possunt distrahi nec aliquo titulo
alienari: siue voluntate expressa romani pontificis: q ad
huc in talibus sibi proprietatem et dñum reseruauit. sicut in
dicta constitutione. ad conditorem. continet expresse. ¶ De
fratribus autem euntibus per veram obedientiam non proci-
rati. q: tunc non est licentia si prociat: qd in lris puelato-
rum obedientiam vocet: ad studia de voluntate pecunias
pro eis deponentium satis crederem fm declaratione Nico-
lai que cõcedit fratribus libros scientiales et studia: q ex-
pensas necessarias possunt facere pro eis illi depositarij
vel nuntij eorum tenentes elemosinas: libros paucos et ne-
cessarios et paupes ipso facere: emere tunicas viles et ne-
cessarias: et alias expensas necessarias de illa deposita re-
cipere pecunia. Quia ex quo eis studia concedunt: et oia
illa necessaria siue quibus studere nõ possunt: cõcessa sunt
ar. p. declarata. et h. de off. dele. p. rera. et. c. p. ueritatis
et. suspitionis. et. no. h. q. vii. c. p. pastoris. et. q. i. non dicatis
et. de accusa. et. parte. i. in glos. h. et. per Jo. an. et. ne. de. vel.
no. et. periculis. in glos. et. tunc. li. vi. Magis tamen cons-
sulerem fm beati Franciscus viam simplicitatis et puritas
et puritatis tenere: non eundo per studia cum buris/
et burarijs. cum eqs et summis librorum et supellectilijs. q: oc-
casio depositionis pecuniarum pro necessitatibus fratrum
pauaricatione regule propter abusum cõmuniter ope-
ratur. q: vbi lex declarationis de facto pecunie sibi et occa-
sio pauaricationis. Et em fm Paulum iram operatur. ad
Ro. iiii. Vbi em non est lex. nec pauaricatio. si ibi. ergo a
contrario vbi declaratio de facto pecunie fratrum: ibi pau-
aricationis occasio. vnde et sancta eorum regula dicit. Preci-
pio firmiter fratribus vniuersis vt nullo modo per se vel p
peronam interposita recipiant denarios vel pecuniam.
Sed fratres multi recipiunt omni modo: nõ negatiuam
sed affirmatiuam tenentes: q carnis est magis amica. Et hoc
et occasione alicuius modi que predicta Nicolaus declara-
tio aduenit: q modus satis purus si seruari difficultillimus
et subtilissimus ad seruandũ a paucis bene obseruatur. Ad
de qd scripsit. in. S. religio autem. h. vti. c. h. sc. in ar. l. h.
¶ Volentes em fratres per vias incidere ampliores et a
puritate promissæ euangelice paupertatis recedere: con-
tra voluntatem beati Franciscus declarationes fieri procuras-
runt: q: mandauerat pater per obedientiam in testamento
suo qd fecit qd fratres p nulla re a sede apostolica litera
aliqua impetrarent: puidens per declarationes aposto-
licas et puiilegia regulam relaxandam sicut impresentiarum
videmus. Si tamen declaratio seruaret: tuti starent in cõ-
scientijs fratres. sed ex spiritu tepescere et declarationum
occasione nec regula nec declaratio cõmuniter obseruatur.
Quia em ad literam etiam de facto pecunie et de sancta paup-
tate et de alijs regule articulis vult regula obseruari: de
clarationibus non indiget. q: vnctio spũs sancti eã decla-
rat et docet. Jo. iij. et de sacra. vnc. c. vnico. §. de secunda
Et bona habentibus voluntatem non est regula difficultis:
sed facilis et possibilis: q: non est aliqua lex de impossibili
fieri de iur. impossibilitatem. et de pac. c. h. Et erroneum est di-
cere qd sancta Romana ecclesia mater omnium et magistra. et
de pũctis antiqua. regula impossibilis firmasserat legem
captiofam fratribus dedit. vt est expresse. dist. liij. erit
autem. et. q. i. de viduis. ij. Unde propiusime potest dici de
declarationibus super regulam fratrum inno. um: qd dicitur
de creaturis. Sapi. xliij. qd facte sunt in odio et in tentatio-
nem anime hominis: et in miscalpulam pedibus fratrum inspic-
tium. Nam vt dixi quum regula pecunie nullo modo reci-
pi patiatur: fratres nonnulli ex declarationum aliquam mo-
do et occasione eam recipiunt in dist. in. c. q: occasio pecu-
niam fm declarationes pro necessitatibus fratrum depo-
sitarum pauaricationem regule cõmuniter operatur. facit

enim multa occasio et oportunitas. et de eo qui cog. con-
sang. vr. veniens. Et fm apostoli. i. 2. hella. vlti. Ab omni
specie mala abstinedũ est. i. q. frimediari. et devi. et ho. cleri-
corum. ab omni. et de simo. and diuimus. Et fm Isaac de vi-
ta contemplatua: quum rerum oportunitatem accipimus
nos ipsos non possumus continere. Et qui occasione pecca-
ti non tollit: fm cum inuitus trahitur ad peccatum. nec ras-
men talis simpliciter est inuitus. xv. q. i. merito. et. c. non est
q: voluntarius occasione peccandi accipit. nemo em pec-
cat inuitus. vt pre. c. non est. et. §. i. vbi de hoc. et de pe. di. h. h.
em. et. xliij. q. iij. vasis ire. als est. §. sub. c. nabuchodonosor.
Deposito ergo scilicet pecunie facta pro fratribus: p: eu-
aricationis regule occasio est. Et em occasio delicatas et
pensas et superfluas faciendi: et necessitate veram in fal-
sam cõmutandi: et veram paupertatem rumpendi. Et occa-
sione ergo declarationum ab ecclesia sancta sanctarum
et male seruatarum: data est occasio cõmuniter fratribus
infirmis contra eorum regulam pecunias habendi recipien-
di et eis abutendi. licet ecclesia sancta Romana has san-
ctas et sanctas intentiones ediderit: propter fratrum multitudine
relaxatam: quibus arcta via. Dat. vij. maxime de
facto pecunie sancte regule videbatur. Et q: in ordine re-
puerat seruo: pium et apostolicum et Franciscum et via dis-
cesserat simplicitatis: et via acceperat scientie curiositatis
Unde (vt dixi) oia occasione pecuniarum per declaratio-
nes vere facta est in ordine paupertatis religio pauaris-
cario cõmuniter generalis. et qd ab ecclesia prouisum fuit
ad remedium fratrum infirmorum: et tendit ad eorum no-
tam vnde propterea reuocande essent declarationes. ad hoc
expresse. et de rescrip. statutu. i. rñso. li. vi. et de excep. pia. i.
rñso. li. vi. et de sen. ex. alma. i. rñso. li. vi. l. iij. bi. §. veru. et.
de deci. fuggeffum. Si ab esset regula literalis: daretur si-
ne alia glossa sicut ab initio fuit data. Non em pater bene-
dictus almus Franciscus vir totus apostolicus: tale reme-
dium ad non rumpendum euangelicam paupertatem: quam
suam matrem et sororem et dominam appellabat: potuit inue-
nire: vt se. christi euangelio totaliter cõformaret: q de nullo
modo recipiendi pecunia per se nec per personam inter-
positam vt continetur in regula a spiritu sancto dictata:
firmiter precipere suis fratribus vniuersis. Unde (vt dixi)
contra voluntatem eius patefacta in testamento fratres
fecerunt et contra suam obedientiam illi qui declarationes
a sede apostolica procurarunt. Et licet dñs Nicolaus pa-
pa in declaratione sua dicat qd fratres non sunt obligati
ad eius testamentum seruandũ: q: ille almus Franciscus
successores non potuit obligare: q: non habet imperium
par in parem. et de elec. innotuit. Nec credo salua ecclesie
veritate qd parem in ordine in spiritu et de scienda circa
hoc voluntate dei habuit vel habebit. Si em (vt dictum
est) litera regule literaliter est possibilis ad seruandũ: ad
quid declaratio? Nec em regula cum institutores scripse-
runt eas figuratim: q: non est obligatio in figura. de cõ-
di. h. reuera. xxx. q. i. §. hoc itaq. sed literaliter. et talis lite-
ra non occidit: sed viuificat. nec iudicat obseruans: sed
christianizat et apostolizat. et de sacra. vnc. c. vnico. §. fin.
¶ Redo in hoc eum condescendisse infirmitati cõmunitatis
fratrum nolentium sequi perfectissimam voluntatem bea-
ti Franciscus edoceri a spiritu sancto et sanctum rigorem eius
et testamenti sui. quo durante sancta paupertas in ordine
perdurasset. ¶ Nec dicere intendo (quod abstr) qd papa
regulam non potuit declarare. et beneficio qd sicut ea pot-
uit dare et confirmare: et dedit et confirmauit: ita eam pot-
uit declarare. q: ad que spectat datio legis et puiilegio-
rum et regularum et editio: ad eum pertinet et interpretatio
et declaratio. q. i. §. et. h. c. de leg. l. vlti. et de sen. ex. in-
ter alia. et de iudi. cum venissent. vbi de hoc. sed q: et si hoc
dñs papa proculdubio potuit et bonam intentionem ha-
buit: beato tamen Franciscus non placuit. Nam et beatus
Paulus et beatus Barnabas de societate beati Joannis
cognomento marci. Act. xv. discordauerunt et separati sunt

Verba...

Liber.ii.

bona intentione et zelo. sic in casu nostro. Non autē credo quod almus Franciscus testamentum suum quod est sue regule declaratio: et christi et sua intentio: spirituale non carnale non temporale sed eternale alio spiritu fecerit et dicatue rit quod quo regulam sanctam suam: sed utrumque spiritus dei viui digito consignauit. Nec enim quū testamentum fecit: erat minus perfectus immo magis: quod crescebat de virtute in virtutem sicut vir iustus. ps. lxxv. Prover. iij. de pe. di. ij. non reuertebantur. et c. dum sancta. Nec min⁹ de voluntate dei sciuit: imo plus quod quādo spiritus sancto dicta te conscripserit regulā. imo magis cum deo coniunctus erat et illuminatus magis quā fecit testamentum suum prope finem suum: quod quā conscripserit regulam parū post cōuersionē suā. Sed vt dicit fratres minores refecturi a sancto seruoie patris et patrum suorum primorum nauescentes super māsa cibum angelicū. i. regulam pascentē animas per virtutem ibi insertas et dicentes. Quis dabit carnes ad vescendum: Recordamur piscium quos comedebamus in egypto pro gratis. In mentē veniunt nobis cucumeres et pepones: porri et cepe et allia. Alia nostra arida ē. et nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. Numeri. xj. querentes occasionē recedendi a rigore sancte paupertatis et humilitatis et ab obseruantia regule et euangelij possibili litera licet: que nedum possibilis erat et est seruo: em bone voluntatis habentibus: imo suauis et leuis. Dat. xi. et fm Augu. Anno: imania et difficilia facit leuia. Nō curantes seruare voluntatem patris: quam in testamento suo fratribus notificauerat et seruare mandauerat. Et sic fractores testamenti et indigni hereditate perfectionis euangelice: que maxime in paupertate et humilitate et charitate consistit. xi. q. i. syluester. a sede apostolica declarationes et priuilegia plurima impetrarunt. per que a sancta paupertate et humilitate quasi oimode recesserunt. Nam eorum priuilegia per quod nemini subsunt nisi sedi apostolice: eos in superbiam erexerunt: et in cōtumaciam contra omnes prelatos. Quū em̄ omni creature fm̄ beatorum Petri. i. pe. ij. et ex de ma. et obe. solite. r. i. n. i. s. i. n. o. quilibet debeat esse subiectus propter deum et propter meritum sancte humilitatis. q. filio: Delia qui interpretatur absq̄ iugo. i. Reg. x. est nolle subesse. sed semper dominari velle: vt lucifer. Esa. xliij. contra quos Bern. Quanti vsq̄ hodie feda sequuntur infelicia et vestigia: Immo quā pauci euadunt quibus libido dominandi non dominet. Quem sequimini miseri: Nonne iste est mons in que ascendit angelus: et factus est diabolus? Quare fratres minores quod magis humiles esse debent quod homines de mundo: per regulam et professionē et vocationē suam omnib⁹ subesse debent: maxime dominis episcopis et alijs prelati et ordinarijs locorū et sacerdotibus: et eis honorem et reuerentiā exhibere: sicut ipse pater in regula et in testamento mandauit. Verus em̄ humilis nedum superioribus sed inferioribus subiecit se. sicut christus subiectus erat matri et Ioseph. Luc. ij. Et est iustitia omnis: sicut dicit dñs Dat. iij. Joanni baptiste. sic em̄ decet seruare omnem iustitiā. que est fm̄ glof. ibi. subdere se minoribus. Eorum priuilegia faciunt eos contēdere tora dei: quum aliam macillā deberēt porrigere ferienti. Dat. v. xxiij. q. i. s. j. Ego autē citius darem alamp̄ seculari: quā magis dicam verbū iniuriosum dicerem aliquibus fratribus minoribus. tanta hodie eorū est impatiētia et superbia. Faciunt etiam eos contēdere prelatos ecclesiarū: et occasione priuilegiozum magis sunt insolentes et magis delinquent. q. facititas venie incrementum tribuit delinquēdi. xxiij. q. iij. est iniusta. de facto: vt dicit ibi glof. non de iure. et ex de vi. et ho. deri. vt dericozum. Quū tñ preter priuilegiozum non deberet crescere flagitiō: s̄ auctoritas. C. de priuilegio. l. ij. li. xj. Nec remissio peccatorum der licentiam delinquēdi. i. q. vij. erigunt. de pe. di. iij. sane. Et dicit imperator. Non permittas delinquentes aliquibus priuilegijs vt in Ruf. de manda. p. inci. s. q. si delinquentes no. ex de opū. tuarum. Et faciunt se timere sicut dominis:

non sicut serui christi qui timent et nolunt timeri. fm̄ fratrem Egidium sed ab omnibus diligat. q. timo: non est in charitate: sed perfecta charitas foras mittit timorē. Jo. iij. xxiij. q. vj. s. ex. h̄s. Non em̄ dicit homini vt terro: sicut ac tremo: fit contra homines: sed super cuncta animata terre. Bene. i. vbi s. Reg. Homo quippe beatus animalibus natura prelatos est. idcirco ei dicitur vt ab animalibus non ab hominibus timeatur. q. contra naturam est superbiere: et ab equali uelle timeri. naturaliter em̄ omnes sumus equales: sed peccatum facit subesse. xxiij. di. de cons. stātinopolitana. C. Tre priuilegia liberant fratres ab oppressionibus et grauaminibus et iniurijs mundanorū: quum tamen ista sit professio apostolica in tribulationibus gloriari. h̄. ad. l. o. x. r. i. et Actu. v. in fi. Habant apostoli gaudentes a cōspectu concilij: quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu cōtumeliā pati. et Ro. v. sed et gloriatur in tribulationibus. Bern. Testimonij diuini amotis. nullum credibilius: nullum certius in hac vita: quod increpato que superbia negligentiam et ingratiudinem repellit. quo tripliciter omne genus religiosorum periculis laborat. Et super illud ps. cxv. Exariserunt sicut ignis in spinis. dicit s. Reg. Per si mas otrapentij et persequenti iustorum vita cōburtur. sed si que poterat esse peccatorum spine: concremantur. Item s. Reg. Abel esse renuit quem Rayn malitia nō exercet. vij. q. i. s. cum autem. vbi de hoc xxiij. q. iij. hec autem. Item Dat. v. perfectionē sustinentibus dicitur quod ipsozum est regnum celorum: et vasa figuli probat foras: boies autem iustos tertatio tribulationis. de pe. di. ij. si em̄. vltra. ij. colū. ibi. et vasa. Et s. Reg. Quis quis appetit plene uita uitare: sicut humiliter purificationis sue si agella tolerare: vt tanto post mundio: ad iudicem ueniat: quanto magis nunc eius rubiginem ignis tribulationis purgat. Et. i. pe. ij. Elysius passus est pro nobis vobis relinquens exemplum et c. Item quū priuilegia sint lex priuata. di. iij. priuilegia. et ex de h. ag. ad. b. ate. non est viro: omni perfectio leges cōmunes adhibere: sed eas perfectius alijs obseruare. Unde super illud verbo s. Timo. i. Iusto nō est lex imposta. dicit Bern. Alia est lex promulgata a spiritu seruitutis in timore: alia a spiritu libertatis in sua uitate data. nec sub illa cogitur filius: ne ista seruire pariantur. His audire quia iustus non est lex imposta: nō accepistis. ait Paulus spiritu seruitutis iterum in timore. Ro. viij. xxiij. q. vj. s. ex. h̄s. His audire: sine lege charitatis non sunt: sed accepistis. inquit spiritum adoptionis filiorum. Unde quod dicit. s. ad Timo. i. Iusto non est lex imposta: intelligitur. i. non tamq̄ iustis imposta. sed voluntarijs eo liberaliter data quo suauiter inspirata. Sancta ergo est omnis lex iusta propter transgressionem prohibendā et puniendam. Unde s. Ala. iij. Lex posita est propter transgressionem. et di. iij. facte sunt. et in prope. decre. Rex pacificus. r. i. n. prope. vj. li. l. i. c. de de quod scripsit. s. in. s. rursus. s. tria autē. cum. s. se. qui incho. pit. sic etiam intelligitur. l. ij. ar. et in. s. religio. s. non errat. uit. in ar. l. ij. Propter causas predictas pater almus Franciscus noluit in ordine suo haberi priuilegia. sed dicebat. Hec est priuilegiū pro me et fratribus meis: nullū salicet habere priuilegium super terram: sed omnibus obediēte: et inferiorē me omnibus reputare. Unde contra voluntatem suā a sede apostolica priuilegia impetrarūt. vt patet in testamento suo: et sepius supra dicit. s. in. s. religio. s. tollat in qua. in ar. l. xj. Unde quū transiret per Lombardiam: et in quodam loco fratrum dixissent sibi fratres quod quoddam priuilegium impetrarant pro quodam fratre magno predicatore: quod per totam Lombardiam auctoritate apostolica posset libere predicare. pater priuilegium sibi fecit dari et cultellum: quo totum illud priuilegium mutari abscidit et profecit in ignem. C. Declarationes etiam vt dicit maioris preuaricationis occasio fuerunt. nam sicut experientia manifestat et veritas occultat: quanto in ordine facte sunt plures declarationes: tanto sunt plus

res puenariationes. Sensus enim et cogitatio humani...

Articulus. lxxvii.

Deo ad veritate

Defensionem sancte regule fratru minoru sciendū est...

lo diabolo concitati (qd nunq fuit in ordine ab aliquo...